

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj: vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 41 • Maribor, četrtek, dne 6. aprila 1939 • Leto XIV

Kaj se namerava proti delavstvu?

Kakšni so nameni Jugorasa in zelenih?

S poteka seje centralnega tajništva delavskih zbornic odseva miselnost politike, ki jo imajo Jugorasci glede delavskih zbornic in strokovnih organizacij. Po izjavah, ki so jih dajali na tej seji, si zamišljajo hierarhični sistem, po katerem bi centralno tajništvo imenovalo uprave delavskih zbornic in tudi zastopstva v drugih socialnih delavskih ustanovah.

Če prav razumemo namero, bi bile strokovne organizacije in delavstvo ter nameščenstvo, če bi se ne hoteli pridružiti Jugorasu, brez vpliva, v Jugorasu pa bi ga tudi ne imeli, ker bi o vseh stvareh odločalo centralno tajništvo, ki bi bilo tudi imenovano.

Očividno je iz teh načrtov, da hočejo ti ljudje preprečiti vpliv delavstva in izločiti delavce in nameščenstvo, ki bi se zaradi svobodoljubnosti ne mogli pridružiti načelom hierarhije, od vpliva na socialno politiko, ki jim gre po državljanskih pravicah, zakonih in ustavi.

Vsi sloji in poklici v državi imajo državljanske pravice in svoboščine. Delavci in nameščenstvo so enakovredni državljanom.

Opravičeno zaradi tega smatramo za to odgovorne poslance, ki sede v narodni skupščini, ker ne nastopajo proti nameravam kršitvam osnovnih državljanskih pravic enega dela državljanov. Amandmani, ki prikrito vsebujejo te načrte, so bili brez ugovora odobreni, dasi bi jih morali demokratični poslanci odkloniti, ker ni nobene opravičbe za take izredne ukrepe.

HRS in delavske zbornice

Tudi hrvaški delavci za svobodne volitve v delavske zbornice.

Dr. Mačkovo gibanje Hrs (Hrvatski radnički savez) govori v svojem glasilu o delavskih zbornicah. V članku razmotriva o prejšnjem režimu, pod katerim je zlasti trpela delavska zaščitna zakonodaja ter veli:

»Socialna zaščitna zakonodaja je sad večkrat tudi krvavih bojov v minulih dvesto letih. Sad je to boj, ki so se pričeli ob nastanku demokracije posameznih narodov ter dozorel v krilu parlamentarizma, brez katerega ni mogoče pravega dviga, stvarnega in zdravega narodnega življenja.«

Nadalje pravi list:

»Zakon o zaščiti delavcev poleg drugega predpisuje delavske zbornice s popolno avtonomijo z ozirom na zastopanje delavskih interesov. Biti bi morale zrcalo delavske duše in delavski parlament. Brez njih zaslivanja ne bi se smela skleniti niti ena naredba, ki posega v moralno in materialno življenje delavcev. To zaslivanje ne bi smelo biti samo figurativno (navidezno), marveč popolnoma vplivno in odločno pri sklepanju naredb in predpisov iz področja socialne zakonodaje.

V eri Stojadinovića se je temeljno načelo o avtonomiji in svobodnih volitvah enostavno pogazilo ter od 1936 ni bilo več volitev, ko so ugasnili mandati.

Ni za nas tajna, da je Stojadinović hotel z odlaganjem volitev omogočiti uniformiranim jugorascem, da brez muke zavzemajo zbornice in zavladajo nad ostalimi socialnimi ustanovami, na drugi strani pa preprečiti, da bi Hrs v svobodnih volitvah prišel v zbornico.

List nadalje poudarja, da je bila Hrsu ponudena večina v zbornici, Hrs pa ponudbi Stojadinovića ni nasedel, ker mu ni hotel omogočiti, da se ogne volitev ter s tem obenem sankcionira protiz-

Podpis angleško-poljske obrambne pogodbe

Pribiranje sil v obrambo miru — toda ne miru za vsako ceno

Ves svet stoji pod dojmom izjav, ki jih je dala angleška vlada v parlamentu in lordski zbornici.

Še bolj pa je učinkovala sklenitev obrambne zveze med Anglijo in Poljsko ter Francijo.

V svojih izjavanjih glede te zveze je dejal Chamberlain: »V tem ni nobene grožnje Nemčiji, vse dotlej dokler bo Nemčija hotela ostati dober sosed. Ne želim groziti nemškemu narodu, kakor tudi ne želim, da se grozi našemu narodu.«

»Nadejam se, da naša akcija, ki je šele na svojem začetku, predstavlja preokret, ne v smeri vojne, ki ne more ničesar rešiti in nikomur prinesiti kaj dobrega, ampak v pravcu nove dobe, v kateri bo zdrav razum nadkrilil silo in v kateri bodo utemeljeni razlogi imeli več vrednosti kot grožnje.«

Kot zaključek pa je izjavil Chamberlain: »Moramo jasno opredeliti svoje

zrelišče... da nikdo ne bo v dvomu... pa najsi vsled tega nastane kar si že bode.«

Podpis angleško-poljske obrambne zveze

Poljski zunanji minister Beck je prišel v London, kjer bo dne 5. aprila podpisana angleško-poljska obrambna zveza.

Za zblizanje Poljske in Rumunije s Sovjetsko Rusijo.

Angleška vlada se trudi, da bi Poljsko in Rumunijo zblizala s Sovjetsko Rusijo. Med prvo imenovanima državama obstoji prijateljska zveza, ki je bila do neke mere naperjena proti Sovjetski Rusiji. Izkazalo se je pa, da Rusija ne ogroža niti Poljske, niti Rumunije, kajti ako bi bila Rusija hotela

bi bila že davno lahko zasedla Besarabijo, ki tvori

sestaven del Rumunije, glede katere je bil dolga leta spor med Rusijo in Rumunijo.

Kot za časa Napoleona

V Londonu naglašajo, da vodi Anglija politiko kot za časa Napoleona. Tudi za časa Napoleona so izginjale posamezne države kar čez noč in se vtapljale v Napoleonov imperij. Anglija je trdno odločena braniti načelo, da nobena država v Evropi ne me izvajati vojaške nadoblasti, ki bi mogla ogroziti ostale države in torej tudi Anglijo.

Tudi na jugovzhodu je Anglija zainteresirana

Anglija ni nikdar rekla, da ji je vseeno kaj se dogaja z državami v jugovzhodni Evropi. Pogajanja, ki jih vodi Anglija in Francija z državami na vzhodu in jugovzhodu Evrope niso politično omahovanje, ampak akcija, ki ima za cilj, da ne pride do kakšnih neprijetnih iznenadenj.

Zakaj se je Poljska priključila Angliji?

Ker je Italija ni dovolj ščitila.

Po francoskih virih se je v sporu med Nemčijo in Poljsko, Poljska obrnila na Mussolinija, da bi posredoval v Berlinu. Mussolini je sicer obljubil intervencijo, zahteval pa je, da se Poljska brezpojojno priključi osi Rim-Berlin. Poljska vlada je uvidela, da bi v tej zvezi igrala le podrejeno vlogo, zato se je rajši odločila za naslonitev na Anglijo.

Grožnje napram Poljski iz Berlina

»Völkischer Beobachter« razmotriva o novo nastalem položaju z ozirom na izjavo Chamberlaina, da bo Anglija branila Poljsko in pravi med drugim, da bo, ako bo šel razvoj po poti, ki ga bo narekovala Anglija, postala Poljska druga CSR, poljski zunanji minister Beck pa bo igral vlogo oz. postal to, kar je dr. Beneš danes.

Poljaki pa pravijo, da se kar nič ne boje.

150 milijonov frankov za španske begunce.

Francoska vlada je odobrila 150 milijonov frankov za preskrbo španskih beguncem, ki se nahajajo v Franciji. Število španskih beguncem je naraslo na 400.000.

Razgovori med dr. Mačkom in predsednikom vlade se bodo nadaljevali

po praznikih, dr. Maček nadaljeval

O pogajanjih med dr. Mačkom in predsednikom vlade Dragišo Cvetkovičem v Zagrebu, ki so brez dvoma velikega in morda tudi odločilnega pomena za razvoj bodočih prilik v naši državi, je bilo izdano to-le obvestilo:

»Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta v večurnih razgovorih, ki sta jih imela 3. in 4. t. m. v banki palači v Zagrebu proučila vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj Hrvatov v državi in na stremeljenja, da se ustreže vsem njihovim upravičenim željam, da se obnovi popolno zaupanje in čim bolj utrdi solidarnost interesov med Srbi, Hrvati in Slovenci v vseh manifestacijah njihovega skupnega življenja.

V teh razgovorih, ki so se vršili na pobudo predsednika kr. vlade in v zelo pristranskem razpoloženju, sta predsednik vlade Cvetković in predsednik HSS dr. Maček ugotovila, da sta v glavnem istih misli glede bistva vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, in da imata isto osnovno naziranje o načinu, kako naj se ta vprašanja urede.

Predsednik kr. vlade Cvetković in predsednik HSS dr. Maček mislita, da ima predmet teh razgovorov kar najširši politični pomen, zato bosta te razgovore nadaljevala takoj po velikonočnih praznikih.

»Hrvatski dnevnik« priobčuje najprvo popravek docela netočne izjave dopisnika »Vremena«, glasom katerega naj bi bil dr. Maček dejal, da je s temi

konito zameno dosedanjih zborničnih samouprav v Beogradu in Novem Sadu.

Tako izjemno samoupravo bi bilo eventualno mogoče sprejeti, če bi se ji dal izrecni mandat, da izvede pravilno izvolitev samouprave po strogo določenem redu in roku, ki je nepreklicen.

pogajanja že zarezana prva brazda. V resnici je dr. Maček dejal: »Doslej smo plug komaj naravnali.«

Nadalje pa pravi »Hrvatski dnevnik«:

»Ob priliki današnjih in včerajšnjih razgovorov je imel predsednik vlade priliko čuti resne besede iz ust dr. Mačka. Dr. Maček je opozoril g. Dragišo Cvetkovića na vse zlo, ki se je doslej prizadelo hrvatskemu narodu. Sam Dragiša Cvetković je ponovno naglasil, da želi voditi politiko dejanj. Proti taki politiki in proti takim dejanjem, ki bodo v skladu s potrebami hrvatskega naroda, hrvatski narod naravno nima ničesar in jih čimbolj iskreno želi. Znan je nauk hrvaškega kmečkega gibanja, da države ne tvorijo politiki, finančarji, orožniki ali uradniki, ampak ves narod.

Tudi to državno zajednico sestavljajo Srbi, Hrvati in Slovenci. Ako ji ti niso prijatelji, potem ona sploh nima prijateljev.«

Nova uprava Delavske zbornice v Ljubljani imenovana

V njej ni nobenega zastopnika svobodnega delavskega strokovnega pokreta.

Na podlagi pooblastila v finančnem zakonu je bila dne 4. aprila imenovana nova uprava Delavske zbornice v Ljubljani, ki izgleda tako-le:

43 članov prvakov zelenih, 1 član Narodno strokovne zveze (plavi), 3 člani Zveze strojnikov in kurjačev, 3 člani Zvezne organizacije grafičarjev in 10 članov prvakov zelenih nameščen-

cev. Pri tajnih volitvah l. 1933., ki so bile zadnje volitve v Delavsko zbornico, pa so imeli rdeči: delavska lista 23 mandatov, nameščenka 2; plavi: delavska

lista 15, nameščenka 6; beli: delavska lista 12, nameščenka 1; zeleni: delavska 0, nameščenka 1.

Od rdečih in belih ni v novi upravi delavske zbornice nobenega.

S čem se vse ne pečajo. Nemec Erich Reimers je izdal knjigo, v kateri si prizadeva »znanstveno« dokazati, da ima tretji raj zgodovinske pravice iz 16. stoletja do petrolejskih vrtelecev — v Venezueli.

Južna Afrika bo v primeru vojne sodelovala z Anglijo.

Poraz katoliških fašistov v Belgiji

Socialni demokrati imajo v parlamentu 64 mandatov, v senatu 35.

V Belgiji so se vršile preteklo nedeljo, dne 2. aprila volitve v parlament in senat. Volitve so se vršile pred potekom zakonite dobe, ker je bilo nemogoče sestaviti vlado radi nasprotovanja liberalcev. Ti so odklanjali vstop v vlado, ker je bil imenovan za člana akademije znanosti neki prof. Martens, kateri je bil med svetovno vojno dezerter in kot tak tudi obsojen, potem pa pomiloščen.

Volitve so imele pa tudi globlji pomen. Belgijo pretresa spor med Flamci in Valonci. Valonci tvorijo večino in so za enotnost države, ki je potrebna, ako naj Belgija uspešno nastopi proti nevarnosti, ki ji preti od zunaj. Med Flamci pa se je pojavilo gibanje, ki je bilo financirano od zunaj in čijega cilj je kar najbolj razrahljati zveze, ki vežejo Flamce na državo.

Zato je izid volitev prav značilen. Kajti večje stranke raztezajo svoje delovanje na vso državo in so Flamci, ki so glasovali za te stranke, pritrdili potrebi enotnosti države.

Izid volitev je tak-le:

socialni demokrati 64 (—6), katoliki 73 (+10), liberalci 33 (+10), flamski nacionalisti 17 (+1), komunisti 9, rek-

sisti (katoliški fašisti) 4 (—16) neodvisni 1, bojevnik 1 mandat. Skupno 202 poslancev.

V senatu pa je izvoljenih:

socialnih demokratov 35 (—4), katolikov 38 (+4), liberalcev 16 (+5), flamskih nacionalistov 8 (+3), komunistov 3 (—1), reksistov 1 (—7); skupno 101 senator. Nadaljnjih 66 senatorjev bodo volili pokrajinski sveti, dočim jih 22 imenuje senat sam.

* * *

V volilnem boju so bili popolnoma poraženi katoliški fašisti, takozvani reksisti.

Socialna demokracija zaznamuje izgubo nekaj mandatov. Temu se ni čuditi. Stranka je bila na vladi in je član stranke Spaak bil celo zunanji minister. Stranka se ni strinjala z zunanjo politiko, ki jo je vodil Spaak, zlasti v španskem vprašanju. Prihajalo je do ostrih trenj med mladim krilom, ki je bilo na strani Spaaka in sedaj že pokojnim Vanderveldom, predstavnikom stare generacije, ki se je izkazala v svojih nastopih za mnogo bolj odločno in revolucionarno. Ti spori so torej nekoliko oslabili strankine pozicije. Iz volitev bo stranka gotovo izvajala konsekvence za bodočnost.

Socialna demokracija na Danskem najmočnejša

Izid volitev.

Pri volitvah v folkething (parlament) dne 3. aprila so dobili:

socialni demokrati 64 (—4), radikali 14, konzervativci 26, liberalci 30 (+2), kmečka stranka 4 (—1), komunisti 3 (—1), stranka lige za človeške pravice 3 (—1), nacisti 3 (+3), Nemci 1 mandat.

Socialni demokrati so sicer izgubili 4 mandate napram stanju, ki je bilo v parlamentu doslej, ostali pa so še vedno zdaleka najmočnejši. Izid volitev kaže, da volilci niso vsi sporazumni z nameravano spremembo ustave, kar se deloma kaže tudi v znižanju števila socialno demokratičnih mandatov.

Nove razmere na Poljskem

Predsednik poljske kmečke stranke Vincenc Vitos se je vrnil iz emigracije

V ponedeljek se je vrnil v Krakovo iz večletne emigracije v Pragi vođa poljske kmečke stranke Vincenc Vitos, katerega je pozvalo vodstvo kmečke stranke, naj pride nazaj z ozirom na spremenjene politične razmere na Poljskem.

Vincenc Vitos je bil od leta 1911. do 1918. vođa poljske ljudske stranke v avstrijskem parlamentu in nato v novi poljski državi njen predsednik. L. 1920. je postal Vitos predsednik vlade v kabinetu takozvane narodne obrambe. — Ko pa je l. 1926. prevzel vlado maršal Pilsudski, je Vitos pobegnil iz Varšave, a bil na to interniran ter zopet izpuščen.

L. 1929. je bil Vitos zopet na čelu kmečke stranke. V jeseni 1930. ga je vlada ponovno aretirala in zopet izpustila. L. 1931. so Vitosu obtožili veleizdaje in ga z več drugimi politikmi so-

cialisti naslednjega leta 1932. v Brest Litovskem obsodili na 18 mesecev ječe. Posrečilo pa se mu je še pred aretacijo pobegniti v Prago, kjer je živel doslej. Vitos je svojčas predlagal radikalno agrarno reformo in vlado delavcev ter kmetov.

Po vrnitvi so Vitosu v Krakovu aretirali, da bo vsaj navidezno nastopil prisojeno kazen, na kar bo takoj amnestiran.

Očividno je povratak Vitosu v zvezi z novo smerjo Poljske in njene zveze z zapadnimi demokratičnimi državami Anglijo in Francijo.

Radi Italijanov v Tunisu je izjavil francoski ministrski predsednik Daladier, da se jim ne gode nikake krivice. V zvezi s tem je dejal: »Da pokažem, kako pravični in vljudni smo Francozi napram Italijanom, naj povem, da živi 900.000 italijanskih emigrantov na pravih materinskih tleh Francije. In ti so srečni, da uživajo našo gostoljubnost, našo svobodo in zaščito naših zakonov.«

V kakšne svrhe se porabijo dohodki bednostnega sklada? Proračun bednostnega sklada Dravske banovine predvideva za leto 1939-40 6.85 milijonov dinarjev dohodkov. Ti dohodki sestojijo iz »plačil delojemalcev v višini pol odstotka mezd in »plačil delodajalcev v višini 1 odst. izplačane mezde. Ta denar bodo pa razdelili tako-le: za javna dela 3.85 milijonov dinarjev, za podpiranje kvalificiranih brezposelnih din 650.000, za podpore ob vremenskih nezgodah din 400.000, za prehrano onemoglih in brezposelnih 1.1 milijona dinarjev, za vzdrževanje javnih kuhinj in humanitarnih ustanov din 450.000, rezervni sklad za brezposelne din 250.000, borzi dela in glavni bratovski skladnici din 150.000. — Pri vlaganju prošelj za podpore se naj organizacije in ustanove (recimo delavske kuhinje) sklicujejo na to, iz katerega naslova v proračunu žele dobiti podporo.

Bivši minister Djura Janković je dal nasilno odpreti neko garažo ter odpeljal iz nje avtomobil. Beograjska policija zdaj raziskuje ali je avto ministrova last ali pa je last JRZ. Krajevni odbor JRZ v Beogradu, pravi, da je avtomobil last stranke. Djura Janković pa je menda podpredsednik stranke, vsaj pa je bil dokler je gazdoval dr. Stojadinović. Do danes še nismo slišali, da bi se bilo v predsedstvu JRZ kaj spremenilo.

Senator dr. Anton Korošec je odpotoval v južno Italijo na odhiti.

Občni zbor inženjerske zbornice, ki se je vršil minul nedeljo v Zagrebu je zahteval, da se prične s širokopoteznimi javnimi deli, vrše pa naj jih privatna podjetja, ne pa država v lastni režiji.

Areacije katoliških prvakov v bivši Avstriji. Ženevski list »Travail« poroča, da so zadnje dni aretirali v Avstriji mnogo uglednih katoliških osebnosti. Med drugimi sta bila aretirana župnik v Ybbsu ter bivši predsednik zveze katoliških dijakov. V Klosterneuburgu so pa zaprli prostore tamošnjega znanega liturgičnega društva.

Slovaki bodo odstopili Madžarom novo ozemlje v iznosu okrog 16.000 kvadratnih kilometrov, na katerem prebivajo izključno Slovaki in Ukrajinci. Zatrjuje se, da je slovaška vlada pristala na to najnovejšo madžarsko zahtevo na prijateljski nasvet Berlina. Monsignor dr. Tiso bo imel te dni velik govor, v katerem bo pojasnil svojemu narodu, zakaj je moral odstopiti od svoje izjave ob izklicanju slovaške samostojnosti, da ne bo dal niti pedi slovaške zemlje in niti ene slovaške duše Madžarom.

Italija ne more več čakati. Italijansko časopisje pravi, da bi se morala Francija zavedati, da Italija ne more večno čakati na izpolnitev svojih zahtev.

Mrzlično oboroževanje Francije. Napet mednarodni položaj je prisilil Francijo, da se do skrajnosti oboroži. Vojna industrija v zadnjem času silno stopnjuje svojo produkcijo in obratuje domala noč in dan. Francoske tovarne letal bodo v vojni dobi lahko izdelale mesečno nad 1000 strojev za letala.

Predsednik francoske republike Lebrun je zopet sprejel kandidaturu za mesto predsednika in mu je ponovno izvolitev baje že zagotovljena.

Na Sredozemskem morju napetost vedno večje. »Havas« poroča iz Tangerja, da je neka neznana vojna podmornica potopila v bližini rta San Antonio francoski parnik »Lezardieux«.

Dama in po svetu

Prižetek nove tragedije v Španiji. Pariški »Soir« poroča, da so nacionalistične oblasti zaprele v Madridu 25.000 oseb, vojakov in civilistov, mladih in starih, žen in mladine. !!!

Za sodelovanje med Anglijo in Sovjetsko Rusijo. Po zgodovinski izjavi Chamberlaina v angleškem parlamentu, da bo Anglija s Francijo branila male države, so delavski in drugi opozicijski poslanci po soglasni odobritvi tega stališča angleške vlade, zahtevali, da se k tej obrambni fronti takoj pritegne tudi Sovjetsko Unijo, ker bo obramba Poljske uspešna le s sodelovanjem Rusije.

Ljudsko štetje v Sovjetski Rusiji je pokazalo, da šteje ta država 170.126.000 ljudi ali 23 milijonov več kot l. 1926.

Iz češke

Sprememba pri »Lidovih Novinah«. Najodličnejši češki dnevnik »Lidovi Noviny«, ki se bile predvsem čtivo češke inteligence in so zastopale politiko Mašaryka in dr. Beneša, so bile do nedavnega last znanega češkega politika in pisatelja dr. Jaroslava Stranskega. — »Narodni Prace« poroča, da so sedaj prešle v last urednika dr. Klusačka, ki ima največ deležev, nekaj pa še gospa Stranska in bo baje lastništvo prevedeno v popolnoma arijske roke. V nedeljo so že izšle »Lidove Noviny« v podnaslovu kot »Glasilo narodne zjednice«. Civična uprava nemške armade v Pragi pa je izdala uredbo, ki v 5 paragrafih prepoveduje vsako spremembo židovskega premoženja brez odobritve nemške armade, ki mora torej privoliti tudi v takšne prodaje lastništva čeških časopisov.

Samo ena strokovna organizacija. Te dni so bile vse strokovne organizacije združene v enotno zvezo z novim odborom, v katerem pa ni nikogar od prejšnjih znanih funkcionarjev svobodnih strokovnih organizacij, ki so bile najmočnejše in so imele tudi večmilijonsko premoženje.

Tudi rokavičarji samo ariji. »Narodni Prace« poroča iz Prage, da so morali židovski člani predsedstva praškega združenja rokavičarjev resignirati na svoja mesta. Doslej so bile praške rokavice svetovno znane in so jih izvažali posebno mnogo na Angleško.

Ogromna čitalnica. Češka vseučiliška knjižnica v Pragi je imela doslej 2000 revij in znanstvenih časopisov, od katerih je bilo 1500 na razpolago v čitalnici. Za nakup teh časopisov in njih vezavo je izdala knjižnica letno čez 600.000 kron, torej skoro milijon dinarjev.

Kralj Iraka se je smrtno ponesrečil

pri vožnji z avtomobilom

V Bagdadu se je smrtno ponesrečil kralj Gazi. Kralj je šofiral avto in se zaletel v brzovojni drog. Udarec je bil tako silen, da je vrglo kralja ob stele avtomobila pri čemer mu je počila lobanja in je na mestu izdihnil.

Naslednik kralja je 4-letni sin Fejsal.

Posledica: umor angleškega konzula

Ko se je raznesla v Iraku vest o tragični smrti kralja, so vdrli neznanci v angleški konzulat v Mosul in ubili tamkajšnjega angleškega konzula, češ da je Anglija kriva nesreče.

C. Nordhoff in J. N. Hall:

HURIKAN

Ali ste že kdaj spali na kakšnem takem z morsko travo napolnjenem vložku? Najbrž še ne. Ničesar ni, niti v teh krajih, niti na svetu, kar bi dajalo večjo vročino... Ko se trudni vležete na mehko podlago imate najprvo prav prijeten občutek, potem pa se telo pogreza vedno globlje in globlje in pot vam udari skozi znojnice. V pol ure, ako človek sploh toliko časa vzdrži, leži v pravcati luži potu, kajti vložek od morske trave začudo ne propušča vode. Potem postaja podlaga polagoma vedno bolj in bolj trda kot kakšna sprijemajoča se plast cementa. Lahko si predstavljam kakšno čudovito noč je moral preživeti škof. Bil sem tedaj tu in se še sedaj spominjam, da je imel častitljivi gospod naslednji dan prav steklene oči ko je vršil svoja opravila in pozneje prisostvoval svečani pojedini, ki je bila prirejena njemu v čast...

Oprostite, da sem se nekoliko oddaljil od predmeta! Toda še danes me posili smeh, ako se domislim na to, oficijelno spalnico poglavarja Fakahaua. Čim pa se spomnim, da ne bom nikdar več videl ne njega in ne Mate, mi smeh preide. Sijajnejših ljudi kot sta bila ta dva menda še ni bilo na svetu!

Naj se povrnem k dogodkom tistega jutra... Potem ko je bil Fakahau prižgal svetiljko se je takoj napotil k hišnim vratom. Skušal je napraviti vtis kot

41 da je strašno začuden nad obiskom, toda to ni niti najmanj vplivalo na de Laageja, ki je stopil v vežo in potem počakal kot je to zahtevala vljudnost, da ga spremi poglavar v svoj salon.

Na svoji kratki poti do Fakahauove hiše pa je imel de Laage vendarle dovolj časa, da je uredil svoje občutke, ki so se mu porajali. Nad grobo prekršitvijo dolžnosti, ki jo je zagrešil oče Pavel je bil ves iz sebe; lotila se ga je taka jeza in zagrenjenost, da je smatral za potrebno kratkoma prekiniti razgovor z njim. Ako bi bila govorila še naprej, bi bil mogoče v svoji razburjenosti rekel duhovniku stvari, ki bi jih državni uradnik ne smel nikdar izustiti in ki bi jih bil pozneje mogoče obžaloval; kakor tudi je bilo zadržanje očeta Pavla neodgovorno, pa je bilo vendarle treba vpoštevati, da je bil on služabnik božji in kot tak upravičen zahtevati, da se ga spoštuje.

De Laage ni niti najmanj dvomil o tem, da razen njega in njegove žene že vsa Manukura ve za Terangijev povratak. Sumil je, da je o tem vedel tudi kapitan Nagle, ko je bil zvečer pri njih na večerji. Ako je bil oče Pavel v stanju ščititi zločinca, potem si je bilo težko misliti, da bi bil kapitan imel strožje nazore o dolžnostih in časti... Kar se tiče Fakahaua, ki je bil tast tega človeka, je bilo naravno brez pomena, da bi ga bil vprašal kdod se skriva Terangi. Njemu je bilo to prav gotovo znano.

O nadaljnjih ukrepih, ki jih bo napravil, si je bil de Laage popolnoma na jasnem, ko je dospel do poglavarjeve hiše.

Fakahau je bil pravi velikan po svoji postavi in

njegova moč je bila v sorazmerju z njegovo velikostjo. Tudi guverner je bil visoko rastel, toda poleg poglavarja je izgledal skoraj majhen. Na skrivaj je občutil to razliko v rasti, ki je odlikovala domačina pred zastopnikom francoske republike kot sramotno; toda na tem ni bilo mogoče ničesar spremeniti...

»Prosim sedite!« je rekel de Laage. Nikdar, tudi ne v svojem nagovoru ni pozabil izkazati poglavarju tiste časti, ki mu je pri strogem vpoštevanju družabnega reda pripadala.

Fakahau je takoj sledil pozivu in obenem prosil oproščenja, ker ni imel na sebi ničesar drugega kot predpasnik ovit okoli ledij. Govoril je odlično francoski, ker je bil odgojen v hiši poprejšnjega guvernerja, ki je cenil duševne sposobnosti dečka in ga skrbno podučeval. Polinezijski jezik pozna izraze vljudnosti, ki so zelo podobni našim in Fakahau jih je z lahkoto prevajal v francoščino, da se je guverner temu vedno znova čudil. V tem trenutku se je izkazal poglavar zopet enkrat kot pravi mojster v umetnosti prikrivanja svojih misli, radi česar se je de Laage ne malo jezil.

Guverner je hladno prisluškoval umerjenim besedam, s katerimi je skušal Fakahau premostiti nevkusnost tega sestanka. Prvi jutranji svit je prikuhal med vejami palmovega gaja skozi okno, toda še vedno ni bilo dovolj svetlo, da bi bila oblek svetloba, ki jo je širil plamen svetilke. De Laage je potegnil uro iz žepa, pogledal na njo in jo obdržal v roki, ko je dejal:

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Občni zbor Bratovske skladnice

V soboto, dne 1. aprila se je vršila krajevna skupščina Bratovske skladnice, katere se je udeležilo od 86 delegatov nad 60. Krajevno skupščino je vodil predsednik g. inž. Biskupski, ravnatelj TPD. Za delavsko zastopstvo je poročal na skupščini delegat in podpredsednik glavne Bratovske skladnice s. Murn Filip, ki je stvarno obrazložil delavske predloge, kateri so bili deloma iznešeni že lansko leto tako na krajevni kakor tudi na glavni skupščini v Ljubljani. Deloma se je pa dodalo k prejšnjim predlogom še nove.

Zanimivo je, da se na letošnji skupščini ni razpravljalo o pritožbah članov proti zdravnikom, o čemer se je vodila pri prejšnjih skupščinah precej obširna debata. Slabe skupšnje, ki jih je imel o tej zadevi lansko leto g. Križnik, so menda spravile to debato z dnevnega reda. Na to se še povrnemo.

Velika debata se je vršila okrog vprašanja ustanovitve samostojne lekarne. O tem se je še pred skupščino vršila deloma precej glasna debata za in proti. Sedanji delegati Bratovske skladnice sicer nimajokušenj z lastnimi lekarnami, pač pa so jih zelo oplašili nekdanji člani Bratovske skladnice, ki so mnogokrat pripovedovali, da so tedaj, ko so krajevne Bratovske skladnice imele svoje lekarne, dobivali rudniški konji boljša zdravila kakor pa člani Bratovske skladnice. Mogoče je to nemestna šala.

Po obširnem referatu, ki ga je imel o ustanovitvi lekarne pri Bratovski skladnici gospod podpredsednik, se je soglasno sklenilo, da se karna ustanovi, kar bo po sedanjem splošnem mnenju delavskih in podjetniških zastopnikov v Bratovski skladnici veliko koristilo članom in zavarovanju.

ZAGORJE OB SAVI

Nesocialno postopanje. Naša občina vrši razna dela v lastni režiji. Za ta dela ima nastavljena menda kot predelavca nekega gostilničarja s plačo din 5 na uro. Ta si pa pusti med delovnim časom pripravljati drva in drugo z delavci na račun občine. Ker prizadeti smatram, da je tako postopanje v škodo občine in nas ostalih brezposelnih družinskih očetov, naprošam p. n. občinsko upravo, da v tem oziru napravi red s tem, da zaposli pri teh delih le tiste, ki so zaslužka v resnici potrebni. Ivan Drnovšek.

Obvestilo podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije. Vodstvo Zveze rudarjev Jugoslavije v Zagorju obvešča tem potom vse podružnice in izvoljene delegate, da se bo vršil VII. redni kongres ZRJ v Celju dne 23. aprila v dvorani Delavske zbornice ob 9. uri dopoldne. Vodstvo.

POBREŽJE PRI MARIBORU

Redni letni občni zbor tuk. del. izobraževalnega društva »Vzajemnost« se je vršil preteklo nedeljo v društvenih prostorih pri Renciju in je kar najlepše uspel. Razen članov s Pobrežja, so bili navzoči tudi s. Korošec za centralo, zastopnik mariborske in tezenske »Vzajemnosti« ter zastopnik delavskih kolesarjev. Pred pričetkom občnega zbora je pevski zbor »Vzajemnosti« s Tezna zapel »Delavski pozdrav«. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik s. Strnad, kateri je obenem podal poročilo o delovanju društva v preteklem letu. Tajniško poročilo je podal s. Babič, blagajniško pa s. Minodraž (namesto s. Skrimjarja, ki je bil zadržan). Vsa poročila so bila soglasno prejeta; ravno tako je bil soglasno izvoljen novi odbor s s. Strnadom na čelu. Pri raznoterostih je zbor najprej pozdravil s. Korošec v imenu centrale, nato pa s. Petejan v imenu mariborske, s. Vesligaj pa v imenu tezenske »Vzajemnosti« in s. Minodraž v imenu podružnice I. del. kolesarskega društva na Pobrežju. Vsi govorniki so spodbujali k delu za širjenje izobrazbe med delavstvom. V debati so govorili še razni sodrugi, ki so dajali pobudo za bodoče delo. Posebej je bil poudarjalo potrebo po čim tesnejšem sodelovanju med sedanjimi društvi »Vzajemnosti« in ostalimi delavskimi organizacijami; nakar je predsednik zaključil to lepo zborovanje. Družnost!

Zborovanje zadrugarjev iz Mežiške doline

Lepo uspeli občni zbor Konzumnega društva za Mežiško dolino v Prevaljah.

V Prevaljah, kjer se najbolj čuti velika brezposelnost, odkar tudi rudarji, združeni v rudarski zajednici, ne delajo več v bližnjih Lešah, ker so menda izkopali poslednji kosček premoga, so se zbrali minulo nedeljo delegati iz vseh oddaljenih Konzumnega društva za Mežiško dolino s sedežem v Prevaljah na občni zbor te velike in za Mežiško dolino pomembne zadrugne ustanove.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik nadzornega odbora zadr. Knez iz Črne, ki je po uvodnih formalnostih pozdravil zadr. Jelena in Šovljanskega, kakor tudi vse delegate in poslovodje zadrugnih oddaljenih. Nato je podal obširno poročilo zadr. Topolovec tako o letnem zaključku, kakor tudi o splošnem poslovanju zadrugne in prečital obsežno revizijsko poročilo. Poročilo nadzorstva je pa podal zadr. Knez. Iz poročil, ki jih je občni zbor soglasno odobril, je razvidno, da se zadruga vkljub vsem težočam lepo razvija, za kar je posebna zasluga vodstvu zadrugne, ki je v večjih rokah zadr. Topolovca, kakor tudi

Stavka krojaških pomočnikov in pomočnic v Kranju

Stavki se pridružujejo tudi pomočniki iz okoljskih vasi.

Druga oblastveno sklicana pogajanja dne 3. t. m., med »Osrednjim društvom oblačilnih delavcev« ter »Združenjem krojačev in krojačic za srez Kranj«, so se razbila. Še isti dan popoldne je bil sklican sestanek krojaških pomočnikov in pomočnic, na katerem se je poročalo o poteku pogajanj. Po stvarnem razmotrivanju položaja je bila soglasno proglašena stavka, ki zavzema vedno večji obseg. Trenutno delajo samo še pomočnice v dveh delavnicah; pričakovati pa je, da se tudi one pridružijo stavki. Ravno tako se pridružujejo stavki tudi pomočniki iz okoljskih vasi.

Ta boj delavstva ni ravno lahek, ali položaj prizadetih je bil tako mizeren, da se ni čuditi, ako so se odločili borbo izvesti do kraja.

Zastopniki delavstva so pri pogajanjih v

svojih zahtevah do skrajnosti popustili. Od prvotnih zahtev din 3,50 do 5,50 so popustili na din 3—4 za pomočnike, oziroma na din 2,50 do 3,50 za pomočnice. Zastopniki »Združenja krojačev in krojačic« niti na te skromne zahteve niso hoteli pristati. Sicer so bili pripravljeni plače za malenkost zvišati, toda še to samo v besedah; načelno pa so odklanjali vsak podpis kakršnekoli pogodbe.

»Osrednje društvo oblačilnih delavcev« tem potom obvešča krojaške pomočnike in pomočnice naj vsled meznega gibanja v lastnem interesu ne iščejo dela v Kranju. Vsa poštena in socialno čuteča javnost naj to vsiljeno borbo krojaških pomočnikov in pomočnic podpre, obenem pa primerno obsodi vse one mojstre in mojstrice, ki so največ krivi, da ni prišlo do podpisa pogodbe.

LJUBLJANA

Odhod zadnjega češkoslovaškega konzula inž. Minovskega. V Ljubljani se je poslovil zadnji češkoslovaški konzul inž. Minovski, ki se pa ne vrača na Češko, ampak se bo nastanil v Sremski Mitrovici, kjer je doma njegova soproga. Inž. Minovski je bil izredno ljubezniv človek tako v svojem uradnem poslovanju kot tudi izven urada, užival je velik ugled in bil v javnosti izredno priljubljen. Ob odhodu se je vršil poslovnih večer, na katerem se je zbralo mnogo prijateljev bratskega češkega naroda.

Žrtev dela. Pavla Stupičeva, zaposlena pri dr. Rožiču na Aleksandrovi cesti je pri snajenju okna tako nesrečno padla z drugega nadstropja, da je po nekaj urah trpljenja umrla. Občni zbor združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode je bil 31. marca in je izkazal čistega dobička v 1938. letu 2,500,000 din.

MARIBOR

Velik shod tekstilcev sklicujejo podružnice mariborskih svobodnih strokovnih organizacij za v nedeljo, dne 16. aprila s pričetkom ob pol 10. uri dopoldne v Gambrovi dvorani. Opozorjamo na ta važen shod vse tekstilne delavke in delavce in priporočamo, da se ga v čim večjem številu udeležijo.

Akcija za obnovitev »Schwäbisch-deutscher Kulturbunda«. Nemci so pričeli akcijo za obnovitev »Schwäbisch-deutscher Kulturbunda« in so v to svrhu prijavili oblastem več občnih zborov, ki bi se bili morali že vršiti. Doslej pa se še ni vršil noben tak občni zbor in so nekateri časopisi najavili, da so občni zbori odloženi za poznejši čas. Ustanoviti so nameravali 32 podružnic v Sloveniji od katerih bi jih bilo v Kočevju in okolici 11. Iz tega je razvidno, da so nameravali ustanoviti podružnice tudi v takih krajih, kjer bi le težko zbrali potrebno število pristnih Nemcev, ki bi tvorili odbor. Ker pa je še vedno v veljavi svoječasno izdan odlok o razpustu in prepovedi te organizacije, zato očitno zaenkrat ne bo nič s to organizacijo.

Razmere nameščenecv v trgovini Bat'a v Mariboru niso take, da bi bile v čast podjetju v katerem je zaposlenih 14 prodajalcev (jalk), 5 vajencev in 2 pisarniški moči. Delovni čas ni urejen. Plače so fiksne in akordne. Prva znaša po 100 din tedensko, k tej se priračuna še 3/4% od prodaje tako, da ti trgovski pomočniki ne zaslužijo preko 150—160 din na teden. Poleg tega se jih tudi kaznuje za vsako malenkost z 10—20 din. Ta plačilni sistem sili nameščenca, da eden drugemu odvzemajo kupujoče stranke, samo da zasluži par dinarjev več. To tudi vzgaja nezaupanje in zavist med tovariši v istem podjetju. Kakor čujemo, odpade za režijo na osebo okrog 4—5% od izkupička, kar je z ozirom na velik promet le znesek, s katerim bi se nameščencem (od katerih se zahteva intenzivno delo in tudi to, da so lepo oblečeni) lahko omogočilo lepšo existenco, zlasti še, ker je poslovodja posebej plačan. Teh par vrstic

Znano je, kako ta družba slabo plačuje delavce. V upravni svet te družbe so bili izvoljeni ti-le gospodje: Ivan Jelačin, inž. Dušan Sernec, Viktor Naglas, Avgust Jenko, dr. Alojzij Kobal, dr. Al. Kunst in dr. Ernest Redar.

Društvo slovenskih likovnih umetnikov si je izvolilo za predsednika Nikolaja Pirnata.

Pri letošnjih naborih kmečki fantje ne bodo smeli tako divje kričati in razgrajati po ulicah, kakor so bili navajeni. Tako napoveduje dekret policijskega upravnika.

1. aprila ljubljanci, ki so potovali, kar niso mogli verjeti, da so se železniške karte zares podražile kar za 5%. Pa žal se je izkazalo, da bo ta podražitev obveljala.

Kirurški paviljon ljubljanske bolnišnice se tudi po 1. aprilu še ne gradi dalje.

je namenjenih centrali podjetja in tukajšnjemu vodstvu, da te neznosne razmere nekoliko izboljša, ker 150 din na teden ni plača, ki naj zadošča za življenje sodobnega trgovskega nameščenca. Nameščencem pa polagamo na srce, da opustijo medsebojno nezaupanje in se združijo v obrambo svojih pravic!

Palačo »Železničarski dom« bo zgradila »Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic« v Mariboru v Čafovi ulici, kjer je kupila v to svrhu od trgovca Pregrada stavbišče za din 350.000. Stavbeni prostor je plačala po din 500 za kv. meter. Nabavljalna zadruga bo zgradila tam 4 nadstropja visoko stavbo, v kateri bodo spodaj poslovni lokali za trgovino zadrugne, velika dvorana za skladišča manufakture, v nadstropjih pa stanovanja. Stavba bo stala preko 2 milijona din. Zadruga ima sedaj svojo trgovino na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, kjer pa ji prostori ne zadoščajo več.

Lep pogreb matere s. Ed. Perkota. Minulo nedeljo se je vršil pogreb g. Terezije Perko, katerega se je udeležilo poleg železničarske godge in članov I. del. kolesarskega društva iz Maribora in bližnjih podružnic tudi veliko število občinstva. Blagi pokojnici bodi ohranjen lep spomin!

Smrtna kosa. V nedeljo, dne 2. t. m. se je vršil na pokopališču v Studencih pogreb s. Kosa Antona, kotlarja kurilnice drž. žel. v Mariboru. Pokojnik je bil ves čas strokovno organiziran in dalje čase tudi predsednik bivše podružnice Saveza železničarjev, kakor tudi dolgoleten naročnik našega lista. Kako priljubljen je bil med sodrugi in tovariši je pokazala velika udeležba na pogrebu. Pokojniku ohranimo lep spomin, žalujoči ženi in sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

Preprečena železniška nesreča. Na progi Maribor—St. Ilj je blizu postaje Pesnica opazil železniški čuvaj, da je položena čez progo tračnica, ki bi bila lahko povzročila iztirjenje vlaka. Progovni čuvaj je pravočasno odstranil zapreko s tira in s tem preprečil grozečo nevarnost. Storišče oblastni organi zasledujejo.

Čiščenje ulic v nočnem času. Mestno poglavarstvo mariborsko naznanja, da se prične dne 3. aprila t. l. s pometanjem cest in trgov, kakor v prejšnjih letih v nočnem času. Hišni gospodari oziroma njih namestniki se pozivljajo, da odredijo temeljito čiščenje hodnikov in pešpotov pred svojimi hišami in vrtovi v nočnem času, ko preneha promet do najkasneje 23. ure.

STUDENCI PRI MARIBORU

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« vzprizoril v soboto, dne 15. aprila s pričetkom ob 20. uri in v nedeljo, dne 16. aprila s pričetkom ob 16. uri v dvorani gostilne Spurej Angela Cerkvenike tragedijo »Očiščenje«. Vabimo vse delavstvo, da se teh predstav v čim večjem številu udeleži. — Odbor.

Za prosvetne domove ima banovinski proračun previdenih podpor v znesku din 300.000, za telovadne in sportne organizacije 400.000 din. Tudi na te postavke v banovinskem proračunu opozarjamo delavske organizacije.

CELJE

Na govorniški in predavateljski tečaj, ki se bo vršil danes v četrtek ob 20. uri, naj pridejo sigurno vsi tečajniki. Kdor ne pride ali se zadostno ne opraviči bo črtan.

Predavanje o Danski, pokrajini in njenih prebivalcih se bo vršilo pod okriljem »Vzajemnosti« v torek, dne 11. aprila s pričetkom ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Ne zamudite tega predavanja, ki vas bo seznanilo s prebivalci ene najnaprednejših držav sveta. — Slišali boste, kako si je znala ta država vzorno urediti svoje življenje, kjer vladata red in blagostanje.

KRANJ

Fuzija tovarn za gumijaste izdelke »Semperit« in »Continental«.

Dva koncerna za gumijaste izdelke »Semperit« in »Continental« sta se združila v eno podjetje. S tem je tudi tovarna »Semperit« v Kranju dobila novo generalno vodstvo. V lokalnem vodstvu menda ostane za enkrat še pri starem; zastoj v tovarni radi inventure, to je vse, kar delavstvo na spremembi trenutno vidi in občuti. Vendar pa posledice niso izključene, kajti z novim generalnim vodstvom tudi rad nastaja nov delovni sistem in s tem v zvezi revizija plač. Vsled tega mora delavstvo budno paziti, da se še itak ne rožnat položaj še ne poslabša. Že sedaj delavstvo pogosto boluje, nad čemur se čestokrat pritožuje tudi podjetje, kar pa je logična posledica takozvanega »refa« sistema, ki delavstvo do skrajnosti izčrpa in pa dejstvo, da je to kemična industrija, ki je zdravju škodljiva.

Ni pa izključeno, da se bo s to združitvijo tovarna še povečala, ker ima v naprej namen izdelovati vse tiste izdelke, ki jih je sedaj tvrdka »Continental« uvažala. Menda bo razlika samo v tem, da bodo proizvodi označeni z »Made in Jugoslavija«.

Za normalno obratovanje v podjetju pa je predpogoj, da Narodna banka omogoči svoboden nakup deviz, ki jih podjetje rabi za nakup surovin. Znano je namreč, da večja količina surovin poslanih iz Amerike leži v Trstu, ker jih podjetje vsled pomanjkanja deviz ne more prevzeti. Posledice so odpusti delavcev in pa omejitve obratovanja na manj ur dnevno odnosno manj dni v tednu. Do sedaj je bilo odpuščenenih nad 80 delavcev, sledili bodo pa še novi odpusti, ako se hitro ne omilijo sedanji devinski predpisi. Na iniciativo delavstva so prizadete občine o tej zadevi že intervenirale na merodajnih mestih. Vsekakor pa bližajoči prazniki za delavstvo ne bodo razveseljivi, saj je bilo na zaslužku že dalj časa prikrajšano, vsled česar ne bo denarja niti za najnujnejše življenjske potrebe.

Umrl je s. Zavrl Janez iz Struževa, na zavratni boleznijetike. Bil je dolgo časa naročnik našega lista in član strokovne organizacije ter se zanimal za delavski pokret sploh, saj je bil mož pošten in značajan. Naj mu bo lahka zemlja. Preostalom svojcem iskreno sožalje!

Kranjskemu delavstvu naznanjam, da sem otvorila v Kranju

NOVO TRGOVINO

koles, živalnih strojev, otroških vozičkov in vseh nadomestnih delov za popravila

Pred nakupom naj si ogleda vsakdo brezobvezno mojo zalogo trpežnih damskih in moških kakor tudi sportnih koles francoske znamke Valy. — Se priporoča

M. KRAŠOVEC
Kranj - Vidovdanska cesta
(nasproti Bekselnju)

V ogledalu

Poraza belgijski katoliških fašistov se »Slovenec« silno veseli. Kdo bi verjel, da je to njegovo veselje iskreno. Pred leti, ko je v Avstriji vladala Dollfussova fašistična diktatura je pisal izredno simpatično o reksistih. Trdil je, da bodo reksisti obnovili katoliško Belgijo in strli socializem. Med tem ko piše sedaj nesimpatično o reksistih pa v domači politiki z vso vmeno podpira tiste, ki posnemajo Dollfussov fašizem in belgijske reksiste ter se zavzemajo za nasilno uničenje svobodnega delavskega gibanja. Sploh piše »Slovenec« tako kot da bi bil Kristus učil: »Kdor ni z menoj, tega udarim s kolom po glavi«, v resnici pa je rekel: »Ljubi svojega bližnjega...«

Za pomlad

dospeli klobuki v najnovejših fazonah, sportne kape, srajce, kravate kakor tudi damsko perilo, bluze, nogavice itd. kupite najugodnje v modni trgovini

Nizke cene! *.*. Kvalitetno blago!

August Hedžet, Maribor
Aleksandrova 9

Zadnje vesti

Ministrski predsednik Cvetković se je vrnil iz Zagreba v Beograd. Njegovi pristaši so mu priredili sprejem na kolodvoru.

Načrte za veliki Beograd je dala izdelati občinska uprava. Načrte je odbrala posebna komisija in je prvi nagradenec prejel din 300.000 za svojo delo.

V Rimu se pritožujejo čez Anglijo in pravijo, da bodo začeli s protiangliško propagando v kolonijah. V Londonu pa odgovarjajo, da se ta protiangliška propaganda ne more več stopnjevati, ker jo je čutili v Palestini, v Arabiji, v Iraku in drugod. In sicer ne gre samo za besedno propagando, ampak za propagando v denarju in orožju.

Rajhovski protektor pride v Praho. V. Neurath, ki je imenovan za protektorja Češke in Moravske, pride te dni v Praho. Ob tej priliki bo imenoval novo vlado.

V Londonu so se dogodile tri nove eksplozije, ki so povzročile materijalno škodo. Atentatorji so irski teroristi, ki dobivajo denar iz inozemstva, vendar pa ne iz Rusije.

Še se najdejo pravi katoličani. Švicarski klerikalni dnevnik »Vaterland« je glede Španije pred kratkim zapisal tele besede: »Na vsak način je nespametno špansko vojno imenovati križarsko in razne vojne zločine opravičevati z religioznostjo. Za nas švicarske katolike je najboljšo, če se preveč ne predajemo čustvom simpatije, temveč skušamo objektivno dognati, na kateri strani je bilo več zločinov.« Pri »Slovenecu« so pa čisto drugačni!

MAMICE!

Oglejte si na novo do-
spele najmodernejšo
otroške vozičke po ze-
lo ugodnih cenah

JUSTIN GUSTINČIČ, Maribor,
Tattenbachova ulica 14, vogal
Pljujska in Tržaška cesta

Zahvala

Ob priliki težke izgube svojega ljubljenega moža, gospoda

Kos Antona

kotlarja kurilnice drž. železnice

se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za iskreno sožalje ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Studenci, dne 2. aprila 1939.

Žalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo.

JOSIP BENKO

Tovarna mesnih izdelkov in mesnih konzerv
I. jugoslavenska proizvodnja baconov

MURSKA SOBOTA

priporoča svoje priznane najfinejše izdelke in mesne konzerve (šunkove in jetrne pastete, hrenovke, šunke, gulaš itd.)

Prodajalne:

Celje, Kralja Petra cesta 13

Maribor, Glavni trg 16

Maribor, Aleksandrova cesta 19

Gornja Radgona

Priporoča se oblastveno koncesionirano **elektrotehnično podjetje**

HAVLIČEK FRAN - LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 5, telefon 3421 - Stanovanje: Zalokarjeva ulica št. 13 (Tabor)

Napeljava in poprava elektro-inštalacij za luč in motorno silo v mestu in na deželi kakor tudi na omrežju Banovinskih elektrarn. — Načrte in prijave za priklop inštalacij na Ljubljansko mestno, drugo ali Banovinsko električno omrežje izvršim za po mojem podjetju izvršena dela brez naplata. Strokovna popravila elektrotehničnih aparatov, special-motorjev itd. Predelava električnih likalnikov, kozmetičnih aparatov. Specialna delavnica. Blokiranje - odpravo radio motenj. Postrežba točna in vestna. Pojasnila brezplačno. Cene zmerne. Priporočila odlična. — Telefon samo 34-21.

Karo-čevlji

za pomlad in poletje

Bogata izbira - zmerne cene

Ivan Pezdir, Ljubljana-Gradišče

špecerija, delikatese, vinarna -- Toči najfinejša vina

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Za knizerel izdaja in ureja Adolt Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.

Delavski pravni svetovalec

Bolezen učenca (Ruše)

Vprašanje: Moj sin se uči čevljarstva. V zadnjem času je bil nekaj dni bolan in sedaj pravi mojster, da se mu bo morala učna doba za toliko podaljšati. Ali je temu res tako?

Odgovor: Ker je bil Vaš sin bolan le razmeroma kratek čas, njegova bolezen ne bo mogla vplivati na trajanje učne dobe.

Ali je po zakonu dolžan pastorek skrbeti za mačeho (Maribor)

Le otroci so dolžni skrbeti za stariše, če pridejo stariši v stisko. Pastorek ali pastorka pa nista po zakonu dolžna skrbeti za mačeho.

Pravica do pokojnine (Trbovlje)

Vprašanje: S svojim možem sem dolga leta živela v zakonski skupnosti, sedaj pa sva šla narazen in živim jaz v skupnem gospodinjstvu z drugim moškim, on pa z drugo žensko. Ali bom kljub temu lahko dobila pokojnino po njem?

Odgovor: Če je Vaš mož v državni službi, odnosno državni upokojenec, boste kljub temu, da ste dejansko ločena, dobili pokojnino Vi. Ako pa je zavarovan pri bratovski

VABILO na

REDNI LETNI OBČN ZBOR ZADRUGE

,Zadružni dom"

obče koristne kreditne in stavbene zadruge z omejeno zavzeto v Mariboru,

ki se bo vršil v petek, dne 28. aprila s pričetkom ob 6. uri zvečer v zadružni pisarni na Ruški cesti št. 5.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega rednega občnega zbora;
2. poročilo načelstva;
3. poročilo nadzorstva;
4. sklepanje o letnem zaključku in dodelitvi razrešnice: načelstvu in nadzorstvu;
5. sprejem novih zadružnih pravil;
6. volitev novega upravnega odbora in namestnikov;
7. volitev novega nadzornega odbora in namestnikov;
8. predlogi in pritožbe članov;
9. razno.

Maribor, dne 5. aprila 1939.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13

priporoča: ročne torbice, aktovke, denarnice, nahrbtnike itd. kot zelo praktična

Velikonočna darila

skladnici, ne boste imeli po njegovi smrti pravice do pokojnine, če boste zadnjih 6 mesecev pred njegovo smrtjo živeli ločeno od njega. Ako Vas je mož nagnal in Vas noče več vzeti k sebi, si lahko rešite pokojnino na ta način, da ga tožite na plačevanje vzdrževalnine in če bo obsojen, boste tudi po njegovi smrti lahko prejemali od bratovske skladnice pokojnino do višine sadno prisojene vzdrževalnine.

Spor radi meje (Črna)

Vprašanje: Moj sosed koplje svoj vrt, ki meji na mojega tako blizu plotu, kateri je moja last, da mi plot zasipava in s tem povzroča škodo, zlasti ker ne morem plota popravljati. Ali lahko kaj ukrenem proti takemu njegovemu postopanju?

Odgovor: Sosed ne sme tako prekopavati svojega vrta, da bi s tem bil poškodovan plot, ki je Vaša last, ali da bi bila onemogočena popravila. Če se drugače ne uda, ga lahko tudi s tožbo prisilite, da opusti taka dejanja.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

v Mariboru, reg. pom. blagajna

znana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekom obstoja nad **37 milijonov din** na pogrebnišnih in doti.

Zavaruje za pogrebno zdrave osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000— in

za otro mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000— plačljiva ob dovršenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

KOLESARJI!

Poslužite se mehanične delavnice in trgovine koles pri nakupu Vaših potrebščin. Zelo dobro boste postreženi pri

JUSTIN GUSTINČIČ, Maribor,
Tattenbachova ul. 14 in vogal
Pljujska in Tržaška - Tel. 21-30

Zahvala

Ob priliki nenadne težke izgube naše dobre matere, tašče, sestre, stare mame, gospe

Terezije Perko

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo godbi Glasbenega društva del. in uslužb. ter pevskemu društvu pekovskih pomočnikov za v srce segajoče žalostinke. Hvala tudi vodstvu kurilnice državne železnice za svečnike kakor tudi za zastopstvo pri pogrebu. Iskrena hvala tudi Prvemu delavskemu kolesarskemu društvu, ki se je pogreba udeležilo korporativno s svojo zastavo na čelu in vsem, ki so nam na kakoršenkoli način lajšali težko bol.

Maribor, Beljak, dne 3. aprila 1939.

Globoko žalujoči ostali.